

INFORMACIJA za izvještajni period 01.10.-31.12.2022. godine.

SADRŽAJ:

1. Uvod .....
2. Informacija o sudskim postupcima, u kojima je Država zastupana od strane
Zaštitnika imovinsko pravnih interesa u svojstvu tužene i tužioca, informacija o postupku
prinudne naplate.....
  - 2.1. Sporovi veće vrijednosti u kojima je Država uspjela.....
3. Informacija o odlivu sa glavnog računa Državnog trezora, usled uspjeha u
sporovima suprotne strane.....

1. Uvod

U izvještaju za IV kvartal Zaštitnik je postupio po zaključku Vlade Crne Gore br.08-198 od 29.12.2016. godine, ukazujući na određenu vrstu postupaka koji su razlog i mogući razlog odliva sredstava iz budžeta, napravio osvrt na prinudnu naplatu, dao informaciju o odlivu novca sa Glavnog računa Državnog trezora usled uspjeha u sporovima suprotne strane, za period od 01.10.2022. godine do 31.12.2022. godine.

2. Informacija o sudskim postupcima, u kojima se Država pojavljuje u svojstvu tužene i tužioca, zastupana od strane Zaštitnika

- Priliv tužbi po osnovu rada i prava iz radnog odnosa uglavnom podnošenih protiv Ministarstva unutrašnjih poslova je i dalje značajan.

U pitanju su sporovi za naknadu na ime faktičkog rada, prekovremenog rada, noćnog rada, rada u vrijeme vjerskih i državnih praznika, neiskorišćenih godišnjih odmora, neisplaćenih toplih obroka za avgust mjesec 2008., 2009., 2010. godine, granični-posebni dodatak za avgust mjesec 2008., 2009., 2010. godine, koji sporovi su do sada obrađeni višestruko kroz sudsku praksu i njihov epilog pred sudom ne samo da je bespotreban već predstavlja neprihvatljivo ponašanje od strane ministarstva obzirom na veliki odliv dodatnih sredstava u vidu sudskih troškova, kamata i troškova prinudne naplate.

Neophodno je navedene sporove riješiti na način da se pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova svaki takav postupak okonča na način da svaki zaposleni dobije ono što mu po zakonu pripada, a da Država ne trpi i dodatne troškove u vidu zastupanja zaposlenih od strane advokata pred sudovima.

Potrebno je istaći da se u postupcima po tužbama zaposlenih koriste kao dokaz evidencije rukovodilaca službi, **koje evidencije su suprotne zvaničnim evidencijama ministarstva**, i po kojim evidencijama se zaposlenima dosuđuju veliki iznosi naknada po osnovu prekovremenog rada, rada noću i rada u dane praznika (*po službeniku se utvrđuje vještačenjima iznos i do cca 30.000,00€, na koji iznos će biti dosuđena i kamata i troškovi vođenja postupka*).

- Sudska rješenja na ime nagrada advokatima, vještacima, tumačima i drugim stručnim licima koja učestvuju u sudskim postupcima se i dalje ne izvršavaju dobrovoljno, pa se i dalje pristupa prinudnom izvršenju.

U pitanju su rješenja na ime nagrada advokatima za službene odbrane, vještacima, tumačima i drugim stručnim licima koja učestvuju u postupcima a **od strane tužilaštava**

i nadležnih sudova se ne pristupa dobrovoljnom izvršavanju istih, usled čega Država trpi štetu na ime troškova prinudne naplate i naknada po osnovu provizije CBCG.

- Ministarstva su dužna da postupaju po presudama donijetim od strane Upravnog suda Crne Gore, kojim presudama su dosuđeni troškovi upravnog spora kako se takve presude ne bi prinudno izvršavale i dodatno opterećivao budžet. Za troškove postupka izvršenja.
- Tužbe i predlozi za naknadu nematerijalne štete zbog povrede prava ličnosti objavljivanjem imena po odlukama Nacionalnog koordinacionog tijela na sajtu Vlade Crne Gore, i dalje pristižu.
- Postupci za naknadu štete na ime faktičke eksproprijacije, svojinski sporovi, a u ovom kvartalu i zahtjevi za naknadu zbog izgubljene ekonomske vrijednosti ostatka neeksproprijisane nepokretnosti, čine značajnim sporove u kontekstu vrijednosti istih. Ovi sporovi nose velike novčane iznose, međutim, neophodan je sudski epilog iz razloga neophodnosti tačnog utvrđivanja površine, tržišne vrijednosti nepokretnosti i svih ostalih odlučnih činjenica, pa su značajni iznosi i na ime troškova parničnih troškova.
- Pred Osnovnim sudom u Kotoru pokrenut je veliki broj postupaka u vezi sa zahtjevom za isplatu naknade na ime nepokretnosti koje su obuhvaćene Ugovorom o zakupu i izgradnji Ov.br.32672 od 23.09.2009. godine, koji je Država zaključila sa Luštica Development AD Tivat. U pitanju su sporovi velike vrijednosti obzirom da su u pitanju velike površine zemljišta čija tržišna vrijednost konstantno raste, dok je Vrhovni sud Crne Gore Rev.br.1318/20 od 30.06.2021. godine ukazao da su vlasnici nepokretnosti koje su date u dugoročni zakup na period od 90 godina onemogućeni da ostvaruju svojinska ovlaštenja, čija imovina je faktički eksproprijisana pa im pripada naknada, u kom slučaju bi imali pravo na naknadu u skladu sa propisima o eksproprijaciji. Tužbe ove vrste svakomjesečno pristižu, a detaljan izvještaj o navedenom je Zaštitnik uputio Agenciji za investicije Crne Gore.
- U ovom kvartalnom periodu, a obzirom da su oformljena izvršna vijeća u Privrednom sudu Crne Gore, ukinuta je privremena mjera donešena u korist Džek pot DOO iz Budve, pa je konačno omogućeno pokretanje zakonom propisane procedure za dodjelu koncesije za igre na sreću u kazinima.
- Tužbeni zahtjevi za naknadu štete zbog neiskorišćenih godišnjih odmora funkcionera, službenika i namještenika su bili aktuelni i u ovom izvještajnom periodu. Radi se o 90% osnovanim zahtjevima, međutim, isti i dalje dobijaju sudski epilog iz neobjašnjivih razloga, što prouzrokuje bespotreban odliv novca iz budžeta, a mogu reći usled nesavjesnog rada nadležnih u državnim organima.
- Zaštitnik pokreće postupke prinudne naplate po osnovu pravosnažnih i izvršnih presuda i rješenja (*parničnih, krivičnih i prekršajnih*), a nakon što je od strane Ministarstva finansija otvoren podračun na ime Zaštitnika imovinsko pravnih interesa

naplata se prati u postupcima izvršenja, a iz razloga što su značajni i iznosi koji se naplate pored glavnih potraživanja, a odnose se na sastav Predloga za izvršenje u iznosu koji propisuje Advokatska tarifa, zavisno od glavnog duga, kao i troškovi u kojima uspije Država, a s obzirom na primjenu odredbe iz člana 152b Zakona o parničnom postupku, pa je na dan 27.04.2022. godine Zaštitnik naplatio iznos od **17.240,41€**.

- Potrebno je istaći da je u ovom kvartalu otpočeto sa podnešenem tužbi za naknadu na ime prekovremenog rada službenicima, kojima je ta naknada bila isključena zbog ostvarivanja prava na isplatu dnevnice za rad u zemlji i inostranstvu i naknada za rad na terenu, a nakon što je Ustavni sud Crne Gore ukinuo odredbu člana 34 Zakona o zaradama u javnom sektoru U-I br.20/19 od 30.09.2021. godine, koja odredba je isključivala pravo na naknadu po osnovu prekovremenog, noćnog rada te rada u dane državnog i vjerskog praznika i postojalo je pravo isključivo samo na isplatu naknade po osnovu dnevnice za službeno putovanje u zemlji i inostranstvu i naknada za rad na terenu.

2.1 Sporovi veće vrijednosti u kojima je Država uspjela

Potvrđujući presudom Višeg suda u Podgorici Gž.br.3274/21 pravosnažno je odbijen tužbeni zahtjev za naknadu štete i kamate u ukupnom iznosu od **425.410,16€**, dok su Državi dosuđeni troškovi parničnog postupka u iznosu od 2.800,00€.

Presudom Apelacionog suda Pž.br. 178/21 pravosnažno je odlučeno i odbijen tužbeni zahtjev tužioca "Boka Golf Development" doo iz Kotora za isplatu **1.092.517,37€**, te iznos na ime štete **1.439.281,76€** sa zakonskom zateznom kamatom od 09.09.2014. godine, prethodno prvostepeno djelimično usvojeno od strane Privrednog suda Crne Gore na iznos od **525.013,20€**, državi su dosuđeni troškovi parničnog postupka u iznosu od 11.250,00€.

Presudom Višeg suda u Podgorici Gž.br.2884/22 potvrđena je presuda Osnovnog suda u Podgorici i odbijen tužbeni zahtjev za naknadu materijalne štete zbog izgubljene koristi iznos od **299.394,04€**, iznos od **19.427,57€** sa zakonskom zateznom kamatom od 15.03.2021. godine, na iznos od **306.978,53€**, te iznos od **19.380,27€**, državi dosuđeni troškovi parničnog postupka u iznosu od 800,00€.

Presudom Višeg suda u Podgorici Gž.br.2349/21 potvrđena je presuda Osnovnog suda u Podgorici i odbijen tužbeni zahtjev za naknadu nematerijalne i materijalne štete u iznosu od **88.520,21€**.

3. Informacija o odlivu sa glavnog računa Državnog trezora, usled uspjeha u sporovima suprotne strane

Prema podacima Ministarstva finansija i socijalnog staranja, Direktorata Državnog trezora, u periodu od 01.07.2022. do 30.09.2022.godine, po osnovu rješenja o izvršenju, a u odnosu na organe koje po članu 53 Zakona o državnoj imovini zastupa Zaštitnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore, sa Glavnog računa Državnog trezora, je prinudno isplaćeno ukupno **3.943.102,73€**.

U tabeli su prikazani uporedni podaci o naplaćenom iznosu sa Glavnog računa Državnog trezora za I, II, III i IV kvartal za 2021. godinu i za I, II i III kvartal za 2022. godinu, prema podacima Ministarstva finansija, Direktorata državnog trezora, s tim što je za prva tri kvartala za 2021. godinu prikazan odliv u odnosu na sve budžetske jedinice, a ne samo za one budžetske jedinice koje po članu 53 Zakona o državnoj imovini zastupa Zaštitnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore.

Odliv novca	2021. godina
I kvartal	4.031.466,68€
II kvartal	13.643.155,70€
III kvartal	3.139.894,10€
IV kvartal	3.177.840,05€

Odliv novca	2022. godina
I kvartal	3.743.980,78€
II kvartal	3.332.481,67€
III kvartal	4.206.583,49€
IV kvartal	3.943.102,73€

U tabeli za 2022. godinu prikazan je odliv za budžetske jedinice koje zastupa Zaštitnik shodno odredbi člana 53 Zakona o državnoj imovini, koji odliv obuhvata isplate glavnih traženja, kamata ali i troškove prinudne naplate usled neizmirivanja obaveza od strane državnih organa u paricionom roku iliti po pravosnažnosti sudskih odluka.

Sudstvo bilježi veliki odliv koji se odnosi na potraživanja pripravnika u vidu manje isplaćene zarade zbog nepravilne primjene koeficijenta u obračunu zarade, na ime godišnjih odmora te izdataka po rješenjima o naknadama advokata, tumača, vještaka i td. koji iznos u sebi sadrži i iznos troškova prinudne naplate. Tužilaštvo bilježi odliv koji se uglavnom odnosi na nepostupanje po rješenjima tumača, vještaka te iznosa na ime službenih odbrana advokatima, koji iznosi se u velikom procentu izvršavaju prinudno na koji način se odliv sredstava uvećava.

U IV kvartalu 2022. godine Zaštitnik je ukupno primio **785** tužbi kojima su pokrenuti parnični postupci pred Osnovnim sudovima u Crnoj Gori, Privrednim sudom Crne Gore i Vrhovnim sudom Crne Gore. Od ukupnog broja primljenih tužbi, kancelarija Zaštitnika u Podgorici je primila 385 tužbi (*postupci pred Osnovnim sudom u Podgorici, Nikšiću, Cetinju i Danilovgradu i Privrednim sudom Crne Gore*), kancelarija u Kotoru 139 tužbi (*postupci pred Osnovnim sudom u Kotoru, Herceg Novom, Baru i Ulcinju*), kancelarija u Bijelom Polju 261 tužbi (*postupci pred Osnovnim sudom u Bijelom Polju, Kolašinu, Beranama, Pljevljima, Žabljaku, Plavu i Rožajama*). Zaštitnik je primio i postupao u predmetima izvršenja u ukupnom broju **2954**, i postupao u pokrenutim upravnim postupcima u ukupnom broju **283** (*od kog broja u kancelariji Podgorica 156, kancelarija u Bijelom Polju 33 i kancelarija u Kotoru 94*), u kojim postupcima je izjavljivao žalbe, davao potrebna izjašnjenja i podnosio tužbe Upravnom sudu Crne Gore. Zaštitnik vodi i upisnik raznih građanskih premeta koji broji za IV kvartal 2022. godine ukupan broj **777** (*od kog broja u kancelariji Podgorica 375, kancelarija u Bijelom Polju 335 i kancelarija u Kotoru 67*). Zaštitnik je na zahtjev državnih organa koje zastupa u drugom kvartalu dao **22** pravnih mišljenja.

U izvještajnom periodu, pred **Centrom za alternativno rješavanje sporova** postupljeno je u **1183** predmeta.

Apelujemo na sve državne organe, a u cilju smanjenja troškova postupka, da postupaju po računima i fakturama, pravosnažnim sudskim presudama i izvršnim rješenjima, kako bi se izbjegla prinudna naplata i nepotrebno uvećavanje troškova postupka po tom osnovu.

Potrebno je da svaka budžetska jedinica potraživanja svojih zaposlenih, koja su u skladu sa zakonom, Opštim kolektivnim ugovorom i Granskim kolektivnim ugovorom, a imajući u vidu sudsku praksu u predmetima iz istog činjeničnog i pravnog osnova, na vrijeme plaćaju naknade koje zaposlenima pripadaju i time spriječe dodatne troškove kako u sudskim postupcima tako i u postupcima izvršenja, uredno vode evidencije o prisustvu na radu, noćnom radu, danima iskorišćenih godišnjih odmora.

CRNA GORA
ZAŠTITNICA IMOVINSKO PRAVNIH INTERESA

Bojana Ćirović

